

Катерина Сенченко

Не треба
власну
душу
звалтувати...

Берестівка

Липова

Долина

Відбиток душі поета

Невідомо, з якої причини земля
Липоводолинщини так рясніє талантами.

Тут майже кожен – самобутній митець, який знаходить свій власний шлях до краси. Але як рідко про “невинні уподобання”, якими заповнює людина вільний час, ми дізнаємося й захоплюємося спалахом душі справжнього майстра. Щоб зменшити кількість невідомих, не явлених світові літераторів, існує літературна студія ім. Ф.Швіндіна, намагаючись розкрити хоча б на районному рівні справжніх корифеїв від письменництва, котрі часто приховують свій талант, щоб захистити ту часточку своєї душі від нерозуміння, байдужості, навіть іноді презирства до “не таких”, котрі не мають ніякої користі від праці, набагато важчої за фізичну.

На щастя, автор цієї збірки до “прихованих талантів” не належить. Божий дар Катерини Петрівни Сенченко вже знайшов шлях до людей, захоплених мистецтвом слова і в районі, і в області. Досить лише зустріти її прізвище на літературній сторінці, одразу ж западають у саме серце рядки віршів, написаних її рукою.

Чому? Де береться вона, та сила життєрадісності і співпереживання, які саме ниточки нашої душі дозволяють авторові так міцно зачепити “за живе” читача?

Провідною темою творчості К.Сенченко є кохання. Почуття, відоме й зрозуміле кожному, побачене крізь призму творчого погляду поетеси перетворюється у власні переживання. Образність, творча уява, ретельний добір слів і надзвичайна технічна майстерність – ці складові перетворюють найбуденнішу історію чи епізод в одкровення, почуте вперше:

Спинилось все. Світило згасло в небі.
Я вражено дивилася, як ти
Все приміряв чуже гніздо до себе
І спалював до мене всі мости...

“Мавчині пісні”

Є їй інше. Дивовижна ритмомелодика віршів, яка не може не створити відповідного почуття при прочитанні.

Живе село... Працює і бідує.
Земля ще є. Доволі й бур'яну.
Будують школу. Дасть Бог, добудують.
Йдуть хлопці в армію. Аби не на війну...

“Селу своєму присвячу”

Короткі різкі образи, немов каміння, летять в обличчя, звинувачують у занепаді, забутті. Не поетеса, сама жива душа села проклинає своїх відступників. Ні, не проклинає – прощає. Адже у села, побаченого Катериною Петрівною – материнська душа. Така ж, як у тієї матері, що вмирає одна в хаті, чекаючи синів. Це розповідь про бездушність і байдужість. Може, недаремно, у нас завжди асоціюються образи “рідне село” – “материнська хата”? Але ж мати – і жінка. “Жіноча” тема органічно вплітається у творчість поетеси, виражаючи ту незламність, енергійність і життєрадісність, які притаманні, перш за все, самій поетесі. Втім, все, викладене на папері – це лише відбиток душі Поета. Щоб зрозуміти її, досить лише перегорнути сторінку.

Я.Березовська

* * *

Не треба власну душу гвалтувати,
Нехай слова народжуються в строк.
Я перед кожним словом винувата,
Бо хибне слово – це як хибний крок.

А згодом вже, неначе журавлята,
З мого гнізда випурхують вірші.
Вони ще тільки пробують літати,
Я їх ще відриваю від душі.

У небі їм ще холодно і лячно.
Вони ще пуп'янки, вони поки що цвіт.
Але якщо над ними хтось заплаче,
То, значить, варто їх пускати на світ.

Вірші мої! Мої маленькі діти!
Своїм життям вони уже живуть
І людям в душі сонечками світять,
Тепло і радість в білий світ несуть.

Вінний поклик рідної

Землі

Вічний поклик рідної землі

....мої рідній Миколаївщині

Ступаю на стежину обережно,
Куди й поділась подорожня втома.
Тріпоче серце радісно й бентежно,
Приїхала й не віриться: я – вдома!

Південний степ – душа проста, циганська,
Гарячими обіймами стрічає.
П’янке повітря – келих із шампанським –
Ковтком єдиним спрагло випиваю.

Стужилась за тобою, рідний степ мій,
До зустрічі секунди рахувала.
Півтисячі найдовших кілометрів
Я степовою чайкою здолала.

На честь мою цвіркун в траві співає,
Він добре знає – родом я тутешня.
...Над степом сонне небо умліває,
Згорає сонця смажена яєшня.

Летять кудись, немов по стадіону,
М’ячі колючі – перекотиполе,
А вітер, як завзятий Марадонна,
В невидимі ворота їх футболить.

Мій рідний степ, в тобі я відчуваю
Величну силу, дiku і магічну.
Вона мене постійно окликає,
До себе манить голосом одвічним.

Нішо той поклик серця не заглушиТЬ,
Ні час, ні відстань, ні життєва втома...
Я на Сумщині залишила душу,
А серце часто проситься додому.

Батькам

Ударилась грудьми об ваш поріг
Щаслива звістка клекотом лелеки.
Це я із дальніх плутаних доріг,
Батьки мої, до вас лечу здалека.

Цілує мама доньчине чоло,
І тато обіймає доньку милу.
А я ховаю втомлене крило
Під ваші мудрі посивілі крила.

Бо тут зуміють словом відігріть
І зрозуміти душу мою зморену.
Батьки мої, шуміть мені, шуміть –
Два дерева мої із спільним коренем.

Батьки мої – моя жива вода,
Мої джерела і мої криниці, –
Хай буде довго-довго вам до dna.
Батьки мої – мої святі жар-птиці.

Дитям лишатись для живих батьків –
Оце і є, мабуть, найвище благо!
Не перебудь в мені повік віків,
До батьківського дому вічна спраго!

За всі висоти, що в житті взяла,
Це вам спасибі, рідні мамо й тату.
Нехай святиться у віках земля,
Де ти стоїш, моя батьківська хато!

* * *

*Селу моєму Берестівка
Липоводолинського району
Сумської області*

Здалеку йшла Чумацьким Шляхом битим,
Куди ішла – не знала і сама.
Під берестками сіла відпочити,
Та й залишилась тут на все життя
Отак і кличуть ніжно – Берестівка,
Хоч вже давно нема тих берестів.
Та й по літах далеко їй до дівки.
Але зате Чумацький шлях вцілів!
Обвінчана і скупана в Хоролі,
Життям тобі вготована була
Важка й гірка – цілком жіноча доля.
Чи може бути доля у села?
Дітей ховала, винищених мором,
А скільки горя випила вона!
Хіба що порівняти з Чорним морем,
Та ніколи рівнятъ. Прийшла війна.
Зчорніли дні. Була і фронтом й тилом.
Топтав їй груди німець чобітьми.
Стріляли, вішали, палили – та не вбили,
Зуміла вибратись живою із пітьми.
Село моє, ти фронтовичка й мати,
Ти і вдова в отвіті за сиріт.
Ще довго не могла ти відірвати
З чола свого страшний колючий дріт.
А сліз твоїх, гарячих сліз жіночих,
На п'ять Хоролів вистачить могло б...
Та діти їй дивилися у очі, –
Святе майбутнє... Вижило село.
Які сини з гнізда твого злітали –
Хороші, горді, знатні сини!
А те, що рідну матір забували, –
Хай Бог простить. Аби були людьми...
Живе село... Працює і бідує.

Земля ще є. Доволі й бур'яну.
Будують школу. Дасть Бог добудують.
Йдуть хлопці в армію. Аби не на війну.
Живе село...Куди йому подітись?
Є світло не завжди, зате свій газ.
А ще в селі народжуються діти –
Всього сім учнів йтиме в перший клас.
Я не кажу вже, скільки помирає.
Кругом така статистика сумна.
Село мое, прости, що серце краю,
А ти у відповідь: "Аби лиш не війна" ...
Стойш, мов мати, рідна Берестівко,
Притиснувши долоні до грудей,
І гладиш непомітно по голівках
Своїх великих і малих дітей.
Ніхто не змалював тебе натхненно,
Ніхто не написав тобі вірша...
Село мое! Душа твоя зелена,
Одна за всіх болить твоя душа...

Ностальгія

Чомусь згадалось, як в батьківській хаті
На Новий рік ялинку ми вбирали.
Те прибирання, як окреме свято,
Було для нас таємним ритуалом.

А запах хвої приторно-тревожний
Приносив присмак щастя у кімнату.
Як зачудовано, захоплено, побожно
Дивились на ялинку оченята!

Найголовніша роль була у тата –
Він вішав на вершечок ясну зірку,
Гірляндами обмотував строкато,
Здавалось, кожну ялинову гілку.

А потім ми спинались на носочки,
Тяглисъ угору наші рученята,
Щоб причепить намистовий разочок,
Сніжинку, бублик чи вітання з святом.

Пройшли літа, залишивши у серці
Святу, наївну, вічну віру в чудо.
Дитячий світ із пам'яті не стерся,
Хоча повернення туди уже не буде.

І знов лоскоче ніздрі запах хвої...
Задумані всі заповітні мрії.
Відлунням казки доброї й старої
Щемить в душі дитяча ностальгія.

Горять свічки на лапах ялинових,
Підморгують гірлянди яснооко,
Урочисто, тривожно, кольорово:
Щасливі будьте, люди! З Новим роком

Молитва до Ісуса

Жіноча логіка

Мистецтво бути жінкою одвічне.
У жінки козир завжди на руках:
Чи володіти серцем чоловічим,
Чи лиш пройтись по нім на каблуках?

Жіноча логіка – суцільні протиріччя, –
Вона навчилась зупиняти час.
Схрестилося в ній високе і трагічне,
Величне і комічне водночас.

Бо так природно вигинати спинку,
Коли її скрутив радикуліт,
Уміє тільки леді – справжня жінка,
І не важливо, скільки жінці літ.

Це тільки жінка може йти на плаху,
Зробивши неповторне чудо з кіс.
І лиш вона уміє так заплакать,
Щоби ніхто не бачив її сліз.

Молитва до Жінки

Возлюби себе, жінко, у цьому жорстокому світі
Ти не варта зневаги, не варта знущань і погроз.
Це для тебе щоночі зірки малахітами світять.
Це для тебе на вікнах троянди малює мороз.

Возлюби себе, жінко, а близній і так тебе любить,
Перед ликом твоїм він давно на колінах стойть.
І шепочутъ молитви любов'ю попалені губи,
Він шукає твій погляд крізь морок віків і століть.

Возлюби себе, жінко, ти варта такої любові,
Щоб у Кодексі Честі змінилося кілька рядків:
Хай з великої літери пишуть це трепетне слово,
Хай ніколи ніхто не рахує жіночих років.

Возлюби себе, жінко, себе не любити не можна,
Особливо тоді, коли носиш під серцем дитя.
Від священих зачать до щасливих гріховних народжень –
Ти той міст золотий, що єднає цей світ і життя.

Возлюби себе, жінко, хоча б за свою таємницю,
За усмішку Джоконди, за захват в очах поколінь.
Хай жіноче ім'я на вустах чоловічих святиться
Аве, жінко, від нині й навіки. Амінь!

Вмирала мати

Вмирала мати, тяжко так вмирала,
З останніх сил чіплялась за життя.
А як чекала, Боже, як чекала!
Мав син її приїхати здаля.

Ударили сусіди телеграму
Ще позавчора: “Швидше приїзди,
Бо присмерті твоя старенька мама”...
О, як повільно ходять поїзди.

А руки неслухняні, наче з вати,
Не стане сили сина обійняти.
І плаче мати, тихо плаче мати,
З очей останні слізози капотять.

Заплющить очі – так хоч трохи легше,
А смерть уже стойть у головах,
Бере за руку і на вухо шепче :
“Ну що, пішли? Пора уже, пора!”

Вона не йде, вона не може вмерти,
А що, як не застане її син.
“Не поспішай, зажди хоч трохи, смерте,
Дай жменьку днів чи з пригоршу годин”.

Старенька догоряла, наче свічка
І танула, неначе парафін.
Терпляче смерть чекала біля ліжка
Разом із матір’ю, що прийде її син.

Але прийшла від сина телеграма,
Сусідам адресована була :
“Прошу без мене поховати маму”.
І все. І навіть підпису нема.

Куди ж ховать, вона ж іще чекає,
Куди ж ховать, вона ж іще жива.
Здавалося, прицілившись, стріляють
У кожну душу ці страшні слова.
Сусідка плакала, кричала, голосила.
Сусід мовчав, а потім нестерпів:
“Нехай мене поб’є Господня сила,
Щоб не діждати отаких синів!”

...У матері навіки змовкло слово,
Зів’яла пісня в неї на устах,
А погляд, переповнений любові,
Метавсь по хаті, мов підбитий птах.

Він то летів поспішливо за вікна,
Де зеленів смарагдово горіх,
А то, немов навпомацьки, повільно
Брів до дверей, виходив за поріг.

Чекала мати сина лиш очима,
Лиш подумки летіла за село...
Зняв з неї тесля мірку в домовину.
Ще билось серце. Сина не було.

Сусідки тихо плакали в куточку:
Сльозами душі сповнились ущерть.
Горіли жаром хустка і сорочка,
Що вишивала хрестиком на смерть.

Вмирала мати сиротою в хаті.
Спинився погляд десь на образах.
І плакала над нею Божа Мати,
Своє дитя стискаючи в руках.

Я – жінка

Я – жінка, ви чуєте, люди, я – свічка,
Запалена Господом навіки.
Неправда, що я – ребро чоловіче,
Цю казку придумали чоловіки.
Я – жінка. Я – річка бурхлива й не спинна,
Що в повінь зриває верхи берегів.
Хто каже, що я підкорятись повинна?
Це ще одна вигадка чоловіків.
Я – жінка, природою створена пісня,
Яку чоловік заспівати не зумів.
Я – мрія і спогад, майбутнє й колишнє,
Я щось незображене для чоловіків.
Я – жінка, я вільна, як думка одвічна,
На думку не можна надіти кайдани.
Це ти мене в рабство продав, чоловіче,
І грішна я стала з твоєї вини.
Та я лише жінка, я прагну кохання,
Я все пробачаю тобі наперед.
З твоєї криниці я крапля остання,
Для вуст твоїх згіркліх я липовий мед.
Я – жінка. Я враз перекинусь на зілля
І гойти рани візьмуся тобі.
Я непередбачена, незрозуміла.
Я плачу від щастя, сміюся в журбі.
Я – жінка. Я, дійсно, слабка половина,
Нехай переможцям – лаврові вінки.
Історію творять, звичайно, мужчини,
Але лише так, як захочуть жінки.

Методія Смутку

Без тебе...

Без тебе я... Яке болюче “без”.
Ще й дощ осінній душу розтривожив,
Вона скавчить, немов бездомний пес,
Що знає все, але сказати не може.

Болять думки, навіяні дощем,
Штормить неспокій у дванадцять балів.
Ти був моїм, але допоки ще
Не став чужим, молю тебе: не стань ним.

Не зрадь мене, прошу, не відступись,
Не проміняй на осінь свою весну.
Без тебе я вмирала вже колись...
Що буде, як візьму і не воскресну ?

* * *

Ви любите мене... Ну що сказати?
Я вдячна Вам за Ваші почуття...
Але навіщо це тепло для хати,
З якої вже давно пішло життя.

(Якась непевна відповідь моя)
Спасибі Вам уже за те, що знаю:
Я все ще ЖІНКА, бо мене кохають!
...Хоч і не той, кого кохаю я.

Відпускаю тебе

Відпускаю тебе без вагань, без жалю, перед свідками.
Твоя давня любов тебе манить, неначе магніт.
Із моєї душі ти метеш металевою щіткою
Все оте дороге, що належало тільки мені.

Відпускаю тебе. Мені важко далося це рішення:
Скільки сліз пролила, переплавила серце на сталь.
Я тобі не прошу – не моєму, зрадливому, грішному,
Що у коси мої заплелась передчасна печаль.

Я заповню колись пустоту, що тобою утворена,
Але зараз вона кровоточить, і зіяє й болить.
Відпускаю тебе, куди хочеш іди, на всі сторони,
І минулим моїм починаєш ти зватись в цю мить.

Ще не віриш у те, що ти мною навіки відпущеній.
Відпалала любов, то чого ж ти чекаєш, прощай!
Догоріла до тла рятівна наша спільна віддушина,
І дотлів у серцях наш красивий придуманий рай.

* * *

Забинтую так-сяк свою душу
І піду. Ти мене не спиняй.
І з'ясовуватъ не примушуй,
Чим мене не влаштовує рай.

Мені нічого буде сказати,
В кожнім слові сквозить олжа.
Та й бинти відриватъ ранувато,-
Не загоїлася душа.

Дорога в рай

Фіалково-смаглява ніч
Ховає в водах таємницю.
Гадалось нам – ми віч на віч,
А онде місяцю не спиться.

Бліскучим оком підгляда
За нашим виразним мовчанням.
І відзеркалює вода
Доріжку того споглядання.

І ми по ній удвох ідем,
Завмерла хвиля пі ногами.
Дивись, коханий, там Едем !
Веди мене туди, Адаме !

Тамтиша в сизому вбранні
Пильнує наше двоголосся,
І чорним воском по спині
Спливає в ніч мое волосся.

О, як кохаєш ти мене,
Немов ця ніч у нас остання.
І губ твоїх п'янкий ранет
Так грішно пахне на світанні.

Цілуло усмішку твою,
Торкаюсь вуст, немов причастя.
...Я знаю, як було в раю:
На двох – одне-єдине щастя.

За О.Гріном

Скінчилася прекрасна казка ця,
Розтанули вітрила пурпuroві.
Ти чесним був до самого кінця,
Коли сказав, що вже нема любові.

Уже нема, а може й не було?
І ти – лиш тінь слабка від капітана.
Якби ти зناв, як червоно цвіло
Оте твоє придумане “кохана”.

Стойть твоя засмучена Ассоль,
Обманута в надіях і чеканні.
О! Це була твоя найкраща роль,—
Так переконливо ти грав своє кохання.

Знімаєш грим романтики з лиця –
Дедалі робиться лице твоє чужішим.
Ти чесним був до самого кінця, –
Кінець у казки виявився іншим.

* * *

Коли гроза між нами пересердиться,
Коли мине і блискавка, і грім,
Ти станеш семибарвною веселкою
Над полохливим поглядом моїм.
Запахне рай наш свіжо і озоново,
Я назбираю яблук про запас...
Хай буде серед них і заборонене,
Аби йшли грози рідше поміж нас.

* * *

Зів'яли руки на твоїх плечах,
Коли відчула фальш у кожнім слові.
А зрада, що чайлася в очах,
Зітерла з них усі сліди любові.

Настали довгі сутінки душі,
А безнадійні, мов полярні ночі.
І я дивилася з жахом у чужі,
Недавно ще до болю рідні очі.

Ну що сказати і де знайти слова,
Щоб все назвать своїми іменами?
Пустила корінь та розрив-трава,
Що власноруч посіяв ти між нами.

За вікнами невтішно плакав дощ,
А я – за склом, самотня і невтішна.
В душі боліло незбагненне щось
І капало на аркуш білим віршем...

Idu vіd тебе

Іду від тебе вже без зайвих слів,
Назавжди йду, обдумано, рішуче.
Останній біль в мені переболів,
Чому ж цей перший крок такий болючий?

Яка важка ця вирішальна мить!
А відстань, що від тебе до порогу,
Здається, у собі змогла вмістити
Усі мої непройдені дороги.

Щось не пускає вийти за поріг...
Та сила, що зв'язала нас з тобою?
Чи та любов, яку ти не зберіг,
Яку образив і завдав їй болю?

Чи на тобі зійшовся клином світ,
Що ноги неслухняні, наче з вати?..
Не можу йти – ти дивишся услід
Приречено, нещасно, винувато.

У погляді застигли дві біди.
Ва згустки болю – це уже не очі,
Вони кричат, благаючи: "Не йди!
Прости, якщо зумієш і захочеш!"

Так ось який невидимий цей спрут!
(Печаль душі на тугу серця множу):
Збагнула, що мене тримає тут, –
Твій погляд відпустить мене не може.

В очах твоїх приглашені вогні,
Зів'яла синь у відчай ніому...
Спіtkнулось серце. Ні! Ти чуєш, ні!
Я тут! Я не віддам тебе ні кому!

На музику твій погляд покладу,
Звільню слова, затиснуті в лещата.
Ступаю крок – тобі назустріч йду:
Здається, я навчилася прощати.

Мавчині пісні

1. Осінь

Моя душа – спустошене гніздо.
Ти грів у нім свої отерплі крила.
Була я червнем. Все тоді цвіло...
Тепер я – осінь... Плачу... Задощило...
Мій гордий птах, налігши на крило,
Майнув у вирій. Далі – за плечима.
Моя душа – скалічене гніздо –
Дивилась вслід йому стражданними очима.
Зарубцювались болі на вітрах.
Украла ніч добрячий шмат у днини...
В теплі зимує мій співочий птах,
А я в долонях грію горобини.

2. Зима.

Зима снігами землю очища.
Гудуть метілі – шершні ненависні.
Усе померло. І моя душа
Забулась, ніби в летаргічнім сні.
Напівжиття чи напівсмерть усе це?
Не треба вже ні сонця, ні зорі...
І лиш короткий біль стріляв у серце,
Коли співати брались снігурі.
Являвся ти мені у білих снах,
Мені на вірші музикою сходив...
Ти згадував про мене, гордий птах,
Чи я була для тебе епізодом?

3. Весна.

Ніяк не може зрозуміти сонце
Дитяче белькотіння ручая.
Дивлюсь у воду... Господоњку, хто це?
Русалка? Мавка? Боже мій, це ж я!
Тепло зробило свою добру справу –
До сонця трави руки простягли,
І втамувати цю зелену спрагу

Зима і осінь вкупі не змогли.
Повилинались із бруньок листочки,
Метеликами всілись на гілках.
Тріпочутъ...І душа моя тріпоче
В чеканні, що повернеться мій птах.

Повернеться, повернеться, я знаю,
І завмираю вся в передчутті.
Коли ось так, як я тебе чекають,
Чогось, та дочекаються в житті.
Коли твій голос над землею грянув,
То соняшником сонце розцвіло.
Ти наді мною політав кругами
І опустився ...у чуже гніздо.
Спинилось все. Світило згасло в небі.
Я вражено дивилася, як ти
Все приміряв чуже гніздо до себе
І спалював до мене всі мости.

4.Літо.

Той червень, коли я була щаслива,
Нешчасну пам'ять спогадом ятрев.
В душі моїй, від горя сивій-сивій,
Гули й гули розбурхані вітри.
Душа, колись розкрилена для тебе,
Засохла і зів'яла ще з весни.
Там, де любистком зеленіли стебла,
Пустили корінь сиві полини.
Опорожніло все, опорожніло,
В печалі почорніли спориши.
А як боліла, Боже, як боліла
Твоя образа у моїй душі!

Хворіла я тобою дні і ночі,
Не знала, чи одужаю колись.
І вже, коли я виплакала очі,
До моого дому пізній птах прибивсь.
Життя його, напевне, не жаліло –
Він важко так і низько так летів.

Йому до болю натомились крила,
Бо очі сумно збліснули з-під брів.
Коли ж побачив мій погаслий погляд,
Сказав, немов спіткнувся на льоту:
“Вам важко. Коли треба щось, я поряд,” –
І взявсь гніздо приводить до ладу.

Цвіли жоржини, мов далекі мрії,
Закохані гадали на зірках.
Ще порожньо було, але спокійно,
Тому що поруч був мій пізній птах.
Уважний, ніжний і такий терплячий.
Що у мені прокинулись вірші
І я відкрила душу. Якось лячно.
Що знову хтось оселиться в душі.
Повірила йому на добре слово,
Наважилася знову зацвісти...
Спасибі за народження любові,
За довгий шлях до радості – прости!

5. Осінь.

Зйшли дощі на сивій ниві неба,
Докучливі, холодні, затяжні.
І я горнусь довірливо до тебе,
До вічного вогню в твоїй душі.
А там зима засіє землю снігом.
Усе засне, та я не буду спать.
Мій пізній птах, моя любов і втіха,
Лишається зі мною зимувати.
... Сердитий вітер хмари рве на шмаття,
А по сусіству, на гілках тополі,
Гойдається погашеним багаттям
Чуже гніздо – порожнє і схололе...

* * *

Мій дощ до мене все-таки прийшов,
Він так хотів біді моїй зарадити.
Отут, на серці, свіжий білий шов
Не від інфаркту, від твоєї зради.

Закутаюсь дощем, немов плащем,
Від слів твоїх лукавих і зрадливих,
А на душі такий безмежний щем,
Що змить його не може навіть злива.

А дощ іде. Нема кінця дощу.
Весь світ тепер – єдиний водний простір.
Я в ньому свою душу полошу,
І ранить руки щось тверде і гостре.

Тверде і гостре. Гостре і тверде.
Це біль порізав душу, наче лезом.
А дощ, мов п'яній, бозна куди йде,
Ta очі в нього мокрі і тверезі.

Іду назустріч не тобі, дошу,
Дивлюсь уважно у вологі очі.
До нитки змокла, плачу і тремчу,
Але в тепло, де зрада, йти не хочу.

Мій дощ мене застав серед зими...

Не йди в туман

Не йди в туман,
Чекай мене отам,
Де до лугів припала спрагла річка,
Там, де ромашки затуляють личка
Зеленими долоньками отав.
Чекай отам, де стомлений горіх
Зберіг для Попелюшки три горішки.
Де у грибів померзли босі ніжки,
Бо у траві спочити вітер ліг.
Не йди в туман.
Дождись, прошу, мене,
І ти побачиш: там, напроти ночі,
Пером жар-птиці вечір спалахне,
Й моя любов тобі загляне в очі.

Не каюсь

Це не сон оксамитовий, це не місячна казка –
Знову щастя довірливо притулилось до ніг.
Нерозтрачена ніжність, нерозхлюпана ласка.
П'ю із губ твоїх знову неспокутий свій гріх.

Відлік щастя свого з тебе хочу почати,
Хай коротке воно, але поряд, з тобою:
Від найпершого слова до нової втрати,
Від цілунку твого і до нового болю.

Нерозхлюпана ласка. Нерозтрачена ніжність.
Від обіймів твоїх і від сліз задихаюсь,
Бо коханою бути ніколи не пізно.
П'ю солодкий свій гріх і не каюсь. Не каюсь...

Не окликай

Не окликай, бо голос твій чайний
В мері умер. Пройшло вже скільки літ.
Минуле, наче злодій, зачайлось
І тільки й жде, щоб виплисти на світ.

Не окликай! Ти повернувсь невчасно.
Я стала мудра. Я давно не та.
Я знаю вже, що значить справжнє щастя,
А що було між нами – суєта.

Не окликай моє ім'я забуте,
Воно тебе не втримало тоді,
Коли безжалюно нас судили люди.
Була без тебе я на тім суді.

Не окликай! Мій сум поволі вичах,
Про тебе жодна згадка не болить.
Згубилося у снах твоє обличчя, –
Це значить – я без тебе вмію жити.

* * *

Ще повний штиль на острові Надії,
В “нікуди” ще веде твоя дорога.
Ти тільки абрис, тільки контур мрії,
Ти тільки тінь неясної тривоги.
Малюю сонце на мольберті неба,
Моя душа – незаймана палітра,
А ти ескіз, і я боюсь до тебе
Торкнутись навіть пензлем вітру.
О, як би я тебе розмалювала!
Не пожаліла б фарб і позолоти
І вийшло б щось близьке до ідеалу,
Але не ти... Можливо, скажеш, хто ти?

Не опускай при зустрічі очей

Не опускай при зустрічі очей,
Мені так треба бачить твої очі.
Однаково твій погляд не втече,
Від кого ти і сам тікати не хочеш.

Не опускай при зустрічі очей,
Ні в чому я тобі не завинила,
Хіба що безпорадно так любила
Й тонула у імлі твоїх ночей.

Не опускай при зустрічі очей,
Ці зустрічі для нас – коротка мука...
Коли не стане сил подати руку,
То хоч зумій не відвести очей.

Не опускай при зустрічі очей
І не дивись на мене винувато...
Що не збулось, то наша спільна втрата, –
То ж не відводь при зустрічі очей.

Нішо не вічне. Все колись проходить.
Ось і пройшло – ні сліду, ні надій.
Лишились тільки доторк, погляд, подих,
І то лише у пам'яті моїй.

Проходить все. І хто тепер посвідчить,
Що нам любов буяла, як квітник.
Тепер в душі росте колючий відчай,
Неначе непролазний чагарник.

А ти, як біль, що довго не минає,
А ти, як рана, де було крило.
А ти не мій, та я тебе кохаю...
Виходить, що не все іще пройшло.

* * *

Обіцявся бути моїм літом,
Але став моїм морозом раннім.
Все, що гріло, зараз лише світить
Спогадом про погляд твій останній.

Я не знаю, як могло так статись,
Щоб раптово, легко так, без болю,
Взяти й добровільно відцуратись
Всього, що єднало нас з тобою.

Обіцявся бути весняним вітром,
А жбурнув мене в самотній грудень.
Ну скажи, як душу обігріти, –
Їй до болю холодно у грудях.

Знаю, що забути тебе треба,
Та хіба зумію розлюбити?
Вчуся жити заново без тебе,
Так, як вчаться заново ходити.

Обіцявся бути теплим раєм,
А спалив усі мої надій...
Вкотре своє серце обпікаю,
Тільки буть обачною не вмію.

* * *

Ти не хочеш присісти? Ну що ж, поговоримо стоячи.
Якщо густо словам, то давай обійдемось без слів.
Серцю важко і так, то ж прошу ,не роби йому боляче.
Пам'ятаєш, колись ти мене і без слів розумів.

Ти стойш і мовчиш, винувато похнюпивши голову,
Тільки погляд ховаєш, а в ньому безмежна печаль.
Я відчула давно, як пронизливо віяло холодом
Від твоїх почуттів. Але знаєш, мені тебе жаль.

Нам розстатись пора. І, напевне, оцим усе сказано.
Я не вірю словам, їх так легко продать і купити.
Ті, що ти говорив, стали раптом лукавими блазнями,
І від лжі і обману перевертнів тих не відмить.

Тож прощаємось мовчки. Без сліз, без зітхань і без докорів.
Я спокійно дивлюся у очі твої голубі.
Ти ступив за поріг. Будь щасливим без мене, мій соколе.
Ось тепер і заплачу. Я сильна лише при тобі.

* * *

Ще слово, ще якась деталь, –
І ти торкнувся до болючого...
Нащо тобі моя печаль?
Вона, як жовч, гірка й пекуча.

А твій швидкоминучий жаль
Моїй печалі не зарадить.
Нащо тобі моя печаль?
Хіба цікавості заради.

Себе я заспокою так:
Усе у світі випадкове.
І наші зустрічі на смак
Гірчать терново-полиново.

В душі в неспокої живе
Приборкана нарешті совість.
А ти і я – смішний дует –
Також, напевне, випадковість.

У нас немає перспектив,
Тому й майбутнього немає.
...Мою печаль ти надкусив
І запечалився навзаєм.

Візьми, запий солодким часм.

* * *

Це суд був, а не розмова,
Ти кляв і у чомусь клявся.
За кожним наступним словом
Від мене ти віддалявся.

Твої словесні атаки
Не припинялися вперто.
Я навіть уже не плакала,
Я просто стояла мертвa.

Ці фрази страшної потужності,
Слова, мов заліznі бити...
Я не була байдужою,
Я просто була убита.

Я навіть уже не плакала,
І не була байдужою...
Коли ми скажи потрапили
У зону взаємовідчуження ?

Я жили

теперь

не стыжу...

Струна

*Перед концертом великому
маestro Паганіні заздрісники
обірвали на скрипці струни,
лишивши лише одну. І він
зіграв на ній, на єдиній...*

Струни цієї не торкай, скрипалю.
Якби ти знов, як їй душа болить.
Вона ще вкрита памороззю жалю
І так, як треба, ще не зазвучить.
Не руш її, їй так потрібен спокій,
Це стан душі між смертю і життям,
Коли вже безпорадний навіть морфій,
І кращі ліки звуться забуттям.
Скрипалю, не торкай того нариву,
Що натягнувсь, неначе тятива,
Напружився до крику, до надриву.
Це не струна, це вже розрив-трава,
Це голий нерв, підірваний з корінням,
Знеструмлений високовольтний дріт...
Її, мов жінку, зрадив Паганіні,
А їй без нього чорний білий світ.
Коли йому порвали в скрипці струни,
Одну лишивши публіці на сміх,
Чи не вона, забувши страх і сумнів,
Співала так натхненно для усіх?
Не було фальшу в тім яснім тримтінні!
Вона зірвала голос вже пізніш.
Прости мені, великий Паганіні,
Що зрадником приходиш у мій вірш.
Гіркий цей спогад з присмаком мигдалю
Осів у серці десь на самім дні.
Не поспішай, прошу тебе, скрипалю,
Зажди, нехай розвидниться струні.

Mій хрест

Мій хрест і я – так звично нам обом.
Несу свій хрест й не думаю про втечу.
Хрест на мені спотвореним горбом
Додолу гне мої покірні плечі.

Несу свій хрест – на гору чи з гори –
Постійно п’яний, лютий і пихатий.
У нього три зміїні голови,
Вони плюються не вогнем, а матом.

На кожен день у нього сто образ.
Як вершник злий, в боки впинає шпори.
І доля, певно, поєднала нас,
Щоб множити у білім світі горе.

Несу свій хрест смиренно. Чом би й ні?
В жару і спеку, восени й зимою.
Хресту комфортно в мене на спині
І затишно у мене за спиною.

Поради я не маю від хреста,
Розради ані помочі не бачу.
А він, немов залізом оброста
І з кожним днем стає дедалі важчим.

Живу й боюсь. Хто хоче, той штовхне,
Захоче вдарить, то чому б не вдарить.
Мій хрест нічим не захистить мене.
Не краще його скинути у Тартари?

Я й хрест хреста носила на плечах, –
Чи не занадто жертв і самозречень?
Щоб не чайвся страх в моїх очах,
Я хочу гордо випрямити плечі!

Що ж, киньте судді, камінь вслід мені,
Але навчіть, як краще в світі жити:
Тягти свій хрест щоденно на спині,
Чи невеликий гріх в душі носити?

Геть відкладіть судейську булаву,
Давно до вас я втрапила в немилість.
Гріх вже у тім, що я отак живу.
Ще більший гріх, що я із цим змирилась...

* * *

Ідеалів немає, свята посіріли за буднями,
А із ідолів час постирав позолоти наліт.
Вмерла віра в добро, білі шати гріховно забруднені,
І летить шкереберть безневинно покараний світ.

У найтяжчий момент, коли важко не втратити голову,
Коли все дороге віддається безжально на злам,
Ти рятуєш мене від страшного духовного голоду,
Ти насущний мій хліб, ти – блокадні чотириста грам.

*Слово – не горобець ...
Усна народна творчість*

Приходять слова з минулого,
Щоб убити мене сьогодні.
Вчораши мі вітром надуло їх,
Недобрим вітром, холодним.

Приходять слова підступно так,
Тоді, коли їх не чекають,
Незримо, тихо підступляться,
А потім впритул стріляють.

Слова, мов убивці наймані,
Діють надійно і просто.
Якщо тебе лише поранено,
Зроблять контрольний постріл.

Чорна смуга

Сивочола зима
Плечі вкутала в норкові хутра.
І їй горя нема,
Що у мене в житті чорна смуга.
Вітер змерз за вікном
І на пальці знесилено хука.
Вороновим крилом
Аж за обрій прослалась та смуга.
Смуга розчарувань,
Чорна смуга утрат і печалі.
Тільки де ж я була,
Як життя роздавало медалі?
Час спинився й стойть,
Заіржавіли в нім коліщата
І на зламі століть
Хтось затис мою душу в лещата.
Серце хтось зasadив
У грудну, не за розміром, клітку.
Та ніхто не зігрів
Його подихом навіть улітку.
І мороз не скує,
Не забілять пороші і хуги
Невезіння мое –
Закодовану траурну смугу.
На холоднім снігу
Хай поки що підрізані крила,
Без віддачі живу –
Ну кого я в цім світі зігріла?
Світлий шлях до зірок –
Хтось його торував і до мене.
Я ступлю перший крок –
Семимильний - і збліднуть проблеми.
Перетну цю межу
І намацаю пульс на зап'ясті:
Я ж для чогось живу?
Може, тут починається щастя?

Шанс

Здається, живу у борг,
Аванс мені доля платить.
Тож зайвий вантаж – за борт! –
Провини, образи, втрати.

На скронях відбився час,
Та я молода душою.
А ношу важку – баласт –
Відносить за течією.

Я вільна! Який контраст!
Та в серці росте тривога.
Минуле моє – баласт...
А хто ж я така без нього?

Без нього і я не я,
Без нього я зовсім інша.
Не виміс течія
З моєї душі огорішини.

Життя важелезній міх
Закину собі за спину.
Бо я – це живий диптих,
Минуле – мене частина.

Плати ж мені, доле, аванс
Та все золотими грішми...
Я вдячна тобі за шанс –
Хай ним скористається інший.

* * *

*Я жити тепер не спішу,
Крім горя ніщо вже не виросте.
Не знаю, що в грудях ношу:
Чи душу, чи зболену виразку...*

Налий мені міцнішого вина,
Я хочу бути п'яною сьогодні.
В мені тавром горить чужа вина
І замкнені усі шляхи Господні.

Немає виходу. Лише один – нап’юсь!
В мені, мов бомба, зріє тихий відчай.
Боюсь того, що вибухну, боюсь,
Що ти по-іншому мені поглянеш в вічі.

Та відчуваю навіть через хміль,
Що ти чужий, що ти давно не мій...

За все в
отвіті

ми на чій

Землі

SOS!

Ми живем у вічній боротьбі
Із життям і з цілим білим світом,
Щоб довести не комусь, собі
Право ним по-панськи володіти.

Ми – жорстокі, ненависні, злі,
Агресивні інопланетяни.
І на тілі матінки-Землі
Стали інородними тілами.

Ми руйнуєм дім, в якім живем, –
Пожираючі самі себе мікроби.
Мало нам своїх старих проблем,
Нате нові війни і хвороби.

Хоч природа – наш безплатний рай,
Душим її власними руками.
Після себе радо залишаєм
В неї на душі потворні шрами.

А свою життєву деревину
Ми рубаємо старанно й невпинно.
Так з'їдають і себе й людину
Непомітні ракові клітини.

Зла комедія чи мудра божевільня?
Хто сказав, що ми – творіння Боже?!
Хто від нас планету нашу звільнить??!
Чи на ній нам вижити поможе...

Дума про річку

Засохло зовсім горло у ріки:
Ні закричати, ні прошепотіти.
Вчепилася судомно в береги
Й заходиться від спеки серед літа.

В гарячі очі змучені горять.
Від болю вона вигнулась дугою.
Очерети фортецями стоять,
І час чомусь жахливих ран не гойть.

Замулені у річки береги,
Вода у ній рекордно поміліла.
А люди, наче люті вороги,
Знущаються із ледь живого тіла.

Чого нема у венах у ріки:
Отрутохімікати і мастила...
За що це їй, та за які гріхи?
Кому вона так тяжко завинила?

Давно немає риби в цих місцях,
Лиш жаби ще дають свої концерти.
Був біль, був розпач, був тваринний страх,
Тепер ріка готова просто вмерти.

Стойть людина вище від усіх.
Творіння Боже, що ж ти натворило?!!
Береш на душу непростимий гріх,
Бо саме ти оцю ріку згубило.

За все в отвіті ми на цій землі,
Перед собою і своїм сумлінням.
За океани й річечки малі
Спитає з нас прийдешнє покоління.

Передамо їм вічну цю красу,
Чи лишим по собі самі руїни?
...Цю річку в голубу твою косу
Вплету тобі, кохана Україно!

Iдуть дощі

Знов зіпсувалася погода,
Ідуть за вікнами дощі.
І в мене на душі негода –
Дощить у мене на душі.

За хмари, як за чорні клапті,
Сховало сонце промінці.
Важкими равликами краплі
Повзуть повільно по щоці.

Прорвало неба парасолю,'
Латать ніхто не поспіша.
Пройди дощем, мій давній болю,
Нехай розвидниться душа.

Дерева мокрі і смиренні,
Мов їжаки, стоять кущі...
Ідуть в мені, ідуть крізь мене
Осінні затяжні дощі.

* * *

Приходить осінь тихо й непомітно.
Ще літо не закінчило круїз,
А перші нитки бабиного літа
Вплітаються у кучері беріз.

Ралтово якось клени пожовтіли,
Стоять вони, вчораши парубки,
І першій сивині своїй не вірять,
Вдивляючись у дзеркало ріки.

Вляглись на луках втомлені тумани,
Густі, як щойно зібрані вершки.
Мов галасливі кочові цигани
У зграї позбириалися пташки.

В дорогу!
В путь!
Брязкати ключі від неба!
Скоріше повертайтесь, птахи!
ГоряТЬ, як в пеклі, картопляні стебла,
Та невідомо, за які гріхи.

Є у природи і гірка потреба.
А там прийдуть омити світ дощі.
Можливо, й душу вивернути треба,
Бо осінь – це очищення душі.

Зміст

Не треба власну душу гвалтувати.....	4
Вічний поклик рідної землі	
Вічний поклик рідної землі	6
Батькам	7
Селу моєму Берестівка	8
Ностальгія	10
Молитва до жінки	
Жіноча логіка	12
Молитва до жінки	13
Вмирадла мати	14
Я – жінка	16
Мелодія смутку	
Без тебе	18
Ви любите мене	18
Відпускаю тебе	19
Забинтую так-сяк свою душу	19
Дорога в рай	20
За О.Гріном	21
Коли гроза між нами пересердиться	21
Зів'яли руки на твоїх плечах	22
Іду від тебе	23
Мавчині пісні	24
Мій дош до мене все-таки прийшов	27
Не йди в туман	28
Не каюсь	28
Не окликай	29
Ще повний штиль	29
Не опускай при зустрічі очей	30
Ніщо не вічне	30
Обіцявшися бути моїм літом	31
Ти не хочеш присісти?	32
Ще слово, ще якась печаль	33
Це суд був, а не розмова	34
Я жити тепер не спішу...	
Струна	36
Мій хрест	37
Ідеалів немає	38
Слово – не горобець	39
Чорна смуга	40
Шанс	41
Я жити тепер не спішу	42
За все в отвіті ми на цій землі	
SOS!	44
Дума про річку	45
Ідуть дощі	46
Приходить осінь, тихо й непомітно	47